

Sygn. akt III AUa 585/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 kwietnia 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSA Anna Szczepaniak-Cicha (spr.)

Sędziowie: SSA Mirosław Godlewski

del. SSO Magdalena Lisowska

Protokolant: sekretarz sądowy Małgorzata Matusiak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 27 marca 2018 r. w Ł.

sprawy B. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o umorzenie należności z tytułu nieopłaconych składek

na skutek apelacji B. M.

od wyroku Sądu Okręgowego w Kaliszu

z dnia 28 lutego 2017 r. sygn. akt V U 641/16

- 1. uchyla zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję organu rentowego i sprawę przekazuje Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. do ponownego rozpoznania;**
- 2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. na rzecz B. M. kwotę 2 730 (dwa tysiące siedemset trzydzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu za drugą instancję.**

Sygn. akt III AUa 585/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16 marca 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. określił B. M., że według stanu na dzień 15 grudnia 2014r. umorzeniu będą podlegały należności z tytułu nieopłaconych składek na:

- ubezpieczenia społeczne za okres od 6/2000 r. do 9/2001 r., od 12/2001 r. do 1/2002 r., od 6/2002 r. do 7/2002 r., od 9/2002 r. do (...), za 7/2003 r., od 1/2004 r. do 5/2004 r., od 8/2004 r. do 10/2004 r., od 1/2005 r. do 1/2006 r. i od 3/2006 r. do 1/2009 r. w łącznej kwocie 74.622,91 zł (w tym składki , opłata dodatkowa i odsetki oraz koszty upomnień);

- na ubezpieczenia zdrowotne za okres 7/2000 r. do 9/2001 r., od 12/2001 r. do 1/2002 r., od 9/2002 r. do 11/2002 r., od 1/2004 r. do 5/200 r., od 8/2004 r. do 10/2004 r., od 1/2005 r. do 4/2005 r., od 6/2005 r. do 1/2006r., od 3/2006 r. do 2/2009 r. w łącznej kwocie 23.872,90 zł;

- na Fundusz Pracy za okres 6/2000 r. do 9/2001 r., od 1/2004 r. do 5/2004 r., od 8/2004 r. do 10/2004 r., od 1/2005 r. do 4/2005 r., od 6/2005 r. do 1/2006 r. i od 3/2006 r. do 12/2009 r. w łącznej kwocie 5.651,76 zł (w tym składki, opłata dodatkowa i odsetki oraz koszty upomnień).

Warunkiem umorzenia określonych wyżej należności składkowych jest spłata w ciągu 12 miesięcy od uprawomocnienia się tej decyzji należności niepodlegających umorzeniu. Organ rentowy ustalił w oparciu o dane w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, że B. M. rozpoczęła prowadzenia działalności gospodarczej od 17 sierpnia 1992 r., a zawiesiła jej prowadzenie od 1 stycznia 2012 r. ZUS umorzył także postępowanie w zakresie wniosku o umorzenie nieopłaconych należności na ubezpieczenia emerytalno-rentowe i wypadkowe za okresy wymienione w decyzji z dnia 16 marca 2016 r., a przypadające od 1/1999 r. do 5/2000 r. i w okresach między wymienionymi w decyzji, gdyż w tych miesiącach nie występowały zaległości składkowe.

Odwołanie od tej decyzji abolicyjnej wniosła B. M. domagając się jej zmiany przez ustalenie, że nie odpowiada za zaległości składkowe od sierpnia 2008 r., gdyż od tego czasu działalności już nie prowadziła. Organ rentowy domagał się oddalenia odwołania.

Sąd Okręgowy w Kaliszu wyrokiem z dnia 28 lutego 2017 r. odwołanie B. M. oddalił.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, że zgodnie z art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, osoby fizyczne prowadzące na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej pozarolniczą działalność podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zakończenia wykonywania tej działalności. Obowiązek opłacania składek na ubezpieczenia społeczne wynika z faktu prowadzenia działalności gospodarczej, dającej tytuł podlegania tym ubezpieczeniom. Przesądzające jest jednak faktyczne, a nie tylko formalne prowadzenie działalności. Same daty wpisania i wykreślenia z rejestru podmiotów prowadzących działalność nie mogą być granicznymi datami do przypisania obowiązku składkowego. W orzecznictwie sądowym ugruntowany jest pogląd, że o istnieniu obowiązku podlegania ubezpieczeniu przez osoby prowadzące działalność gospodarczą decyduje faktyczne prowadzenie czynności, a nie kwestie związane z uzyskiwaniem przychodu, z formalnym zarejestrowaniem, wyrejestrowaniem czy też zgłaszaniem przerw w prowadzeniu działalności.

W niniejszej sprawie wnioski o umorzenie składek w trybie tzw. ustawy abolicyjnej złożony został w dniu 15 grudnia 2014 r. (data wpływu). Informację o okresie prowadzenia działalności gospodarczej przez B. M. organ rentowy powziął z wpisu do (...), z którego wynika, że B. M. w dniu 17 sierpnia 1992 r. rozpoczęła działalność gospodarczą pod firmą Sklep (...). Restauracja (...) w K.. Jak wynika z zeznań świadka A. J., był to sklepik spożywczy w budynku przy domu rodziców odwołującej się i mała gastronomia w lokalu wynajmowanym od GS w K.. Gminna Spółdzielnia w K. potwierdziła, że czynsz za wynajem lokalu opłacany był regularnie, bez żadnego okresu przerwy, a umowę najmu w imieniu B. M. wypowiedział adwokat J. R.. Ostatnia faktura na B. M. wystawiona była w dniu 25 listopada 2011 r. Z dniem 1 grudnia 2012 r. działalność została zawieszona, a z dniem 12 czerwca 2014 r. została wykreślona z ewidencji.

Postawę prawną do umorzenia należności składkowych stanowią przepisy ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność. Zgodnie z art. 1 ust. 1 i 6 tej ustawy, zwanej ustawą abolicyjną, umorzeniu podlegają: składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz wypadkowe za okres od 1 stycznia 1999 r. do 28 lutego 2009 r. za osoby obowiązkowo podlegające tym ubezpieczeniom z tytułu prowadzenia działalności; odsetki za zwłokę, opłata prolongacyjna, koszty upomnienia, dodatkowa opłata od w/w składek; koszty egzekucyjne naliczone przez dyrektora oddziału ZUS, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika od w/w należności.

Sąd Okręgowy podkreślił, że w postępowaniu administracyjnym ubezpieczona, działając przez ustanowionego pełnomocnika w osobie adwokata, nie podnosiła, by faktyczny okres prowadzenia działalności był inny, niż wynika to z wpisów w ewidencji. Dopiero w odwołaniu od decyzji ustalającej warunki abolicji podniesiony został zarzut, że B. M. zaprzestała prowadzenia działalności już w sierpniu 2008 r. w związku z wyjazdem za granicę. Zakład Ubezpieczeń

Spółecznych nie wydawał odrębnej decyzji o podleganiu ubezpieczeniu przez odwołującą się. Kwesta ta przesądzona została w decyzji dotyczącej jej zobowiązania składkowych, jako element niezbędny do ustalenia wysokości zadłużenia podlegającego abolicji. W ocenie Sądu, zaskarżona decyzja, jako obejmująca kwestię przebiegu ubezpieczenia, podlega także kontroli co do ustalenia okresu prowadzenia działalności, bowiem jest to przesłanką dla rozstrzygnięcia o wysokości zobowiązania składkowego.

Z dokumentów złożonych przez pełnomocnika odwołującej wynika, iż B. M. posiadała własny numer ubezpieczenia w Zjednoczonym Królestwie oraz jaka jest wysokość zgromadzonych składek. Nie ma jednak danych, od kiedy dokładnie wnioskodawczyni podlega tam ubezpieczeniu z tytułu pracy najemnej i czy jest to podleganie nieprzerwane. B. M. nie występowała o ustalenie ustawodawstwa właściwego, wobec zbiegu tytułów do ubezpieczenia w Polsce i Zjednoczonym Królestwie i nie została dotąd wydana w tym przedmiocie żadna decyzja. W ocenie Sądu, co do daty faktycznego zaprzestania działalności gospodarczej w Polsce i wyjazdu z kraju oraz podjęcia pracy najemnej w Irlandii Północnej odwołująca się nie przedłożyła wiarygodnych dowodów. Gminna Spółdzielnia w K. potwierdziła, że czynsz za wynajmowany lokal opłacany był regularnie, bez żadnego okresu przerwy od 2008 r. Ostatnia faktura na B. M. wystawiona była w dniu 25 listopada 2011 r., a w dniu 1 grudnia 2011 r. została zawarta umowa najmu z córką odwołującej A. J.. Powyższe wyklucza przyjęcie, iż odwołująca się z dnia na dzień porzuciła wszystko w kraju i wyjechała w tajemnicy, jak podała świadek A. J., skoro lokal nie stał nieużytkowany i regularnie wpływały opłaty za najem, a właściciel lokalu nie zaobserwował żadnej przerwy w funkcjonowaniu restauracji. W niniejszej sprawie wnioskodawczyni nie dostarczyła więc przekonujących dowodów, pozwalających ustalenie innego okresu prowadzenia działalności gospodarczej niż to wynika z danych rejestrowych. Zgodnie z ogólną regułą dowodową przewidzianą w art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Stosownie do treści art. 227 k.p.c., przedmiotem dowodu są fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie. Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne. To strony są dysponentem toczącego się postępowania dowodowego i to one ponoszą odpowiedzialność za jego wynik, co jasno wynika z treści art. 3 k.p.c., a sąd nie jest zobowiązany do poszukiwania dowodów z urzędu.

Odprawianie bez żadnych przerw czynszu za wynajmowany lokal na restaurację, wypowiedzenie umowy najmu dopiero w dniu 25 listopada 2011 r., składanie deklaracji podatkowych aż do 2010 r. i zgłoszenie zawieszenia działalności od 1 stycznia 2012 r. wykluczają przyjęcie, że odwołująca się nie prowadziła działalności gospodarczej od sierpnia 2008r. Nawet przy uwzględnieniu faktu, że odwołująca się przebywała w Irlandii Północnej możliwe jest prowadzenie przez nią działalności w Polsce, przy współczesnych środkach komunikowania się na odległość. Dostarczone dokumenty nie stanowią potwierdzenia okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu z tytułu pracy najemnej w tamtym kraju. Nie ma też decyzji wyłączającej B. M. z ubezpieczenia społecznego w Polsce.

W tych okolicznościach Sąd Okręgowy uznał zaskarżoną decyzję za prawidłową, co skutkuje oddaleniem odwołania na podstawie art. 477¹⁴§ 1 k.p.c.

Marginalnie Sąd pierwszej instancji zaznaczył, że okres podlegania przez odwołującą się ubezpieczeniu w Polsce nie będzie miał większego znaczenia dla sprawy abolicji składkowej, o ile ureguluje w terminie wskazanym w decyzji składki niepodlegające umorzeniu.

W apelacji skierowanej przeciwko wyrokowi w całości B. M., zastąpiona profesjonalnie, sformułowała zarzuty:

- naruszenia art. 13 ust. 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych przez jego błędne zastosowanie, a w konsekwencji uznanie, iż B. M. prowadziła działalność gospodarczą w okresie od sierpnia 2008 r.;
- naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., tj. zasady swobodnej oceny dowodów, wskutek bezrefleksyjnego i pozbawionego jakiegokolwiek analizy oparcia się wyłącznie na twierdzeniach organu rentowego, z jednoczesnym nieuzasadnionym pominięciem twierdzeń odwołującej się, świadka A. J. oraz dokumentów w postaci wpłat wynagrodzenia

otrzymywanego za granicą od sierpnia 2008 r., a w konsekwencji błędne ustalenie stanu faktycznego i uznanie, że B. M. prowadziła działalność gospodarczą od sierpnia 2008 r.;

- naruszenie art. 217 § 3 k.p.c. przez nieuzasadnione oddalenie wniosku skarżącej o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania odwołującej się za granicą, co mogło mieć wpływ na treść orzeczenia.

Apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie odwołania oraz o zasądzenie kosztów postępowania, z uwzględnieniem kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny w Łodzi zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawczyni podlega uwzględnieniu skutkując orzeczeniem kasatoryjnym.

W myśl art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne osób prowadzących pozarolniczą działalność (Dz.U. z 2012 r. poz. 1551), na wniosek osoby podlegającej w okresie od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 28 lutego 2009 r. obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności w rozumieniu art. 1 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych: 1/ która przed dniem 1 września 2012 r. zakończyła prowadzenie pozarolniczej działalności i nie prowadzi jej w dniu wydania decyzji, o której mowa w ust. 8, 2/ innej niż wymieniona w pkt 1 - umarza się nieopłacone składki na te ubezpieczenia za okres od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 28 lutego 2009 r. oraz należne od nich odsetki za zwłokę, opłaty prolongacyjne, koszty upomnienia, opłaty dodatkowe, a także koszty egzekucyjne naliczone przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego. Z kolei art. 1 ust. 6 ustawy przewiduje, że umorzenie należności, o których mowa w ust. 1, skutkuje umorzeniem nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne i na Fundusz Pracy za ten sam okres oraz należnych od nich, za ten sam okres, odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

Ustawa abolicyjna, będąca regulacją epizodyczną, skierowana była głównie do osób, które w latach 1999-2009 popadły w spiralę zadłużenia, uniemożliwiającą im spłatę zobowiązań składkowych. Z jednej strony stworzyła ona warunki do wyjścia dłużników z trudnej sytuacji, w jakiej się znaleźli wskutek posiadania zadłużenia, cały czas powiększającego się o zobowiązania akcesoryjne, z drugiej zaś strony, odbyło się to kosztem rezygnacji ze składek należnych z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, co ma wpływ na wysokość świadczeń z ubezpieczenia społecznego, jak również prawo do świadczeń. Skutki tej ustawy przełożyły się na zatem na budżet oraz na przyszłe uprawnienia samych ubezpieczonych. Ustawa wchodząc w życie w dniu 15 stycznia 2013 r. przewidywała 24. miesięczny termin do wniosków o umorzenie należności oraz 12. miesięczny termin do spłacenia należności niepodlegających umorzeniu od uprawomocnienia się decyzji określającej warunki umorzenia. W praktyce, postępowania na wniosek płatników składek, którzy po wejściu w życie złożyli wnioski o zastosowanie względem nich ustawowej abolicji, zostały już odlegle zakończone z pozytywnym skutkiem, często związanym z koniecznością pewnych wyrzeczeń po to, aby spłacić w określonym terminie należności niepodlegające umorzeniu.

B. M. złożyła w ZUS wniosek o umorzenie należności w dniu 15 grudnia 2014 r. Na jej koncie odnotowano zadłużenie z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne z okresu wskazanego w art. 1 ust. 1 ustawy. P. mogła więc ubiegać się o umorzenie zaległości składkowych na podstawie ustawy abolicyjnej. W myśl art. 1 ust. 8 tej ustawy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, wydaje decyzję określającą warunki umorzenia, w której ustala także kwoty należności, o których mowa w ust. 1 i 6, z wyłączeniem kosztów egzekucyjnych, czyli tzw. decyzję warunkową.

Według art. 1 ust. 10 ustawy abolicyjnej, warunkiem umorzenia należności, o których mowa w ust. 1 i 6, jest nieposiadanie na dzień wydania decyzji, o której mowa w ust. 13 pkt 1, niepodlegających umorzeniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz na Fundusz Emerytur Pomostowych, za okres od dnia 1 stycznia 1999 r., do opłacenia których

zobowiązana jest osoba prowadząca pozarolniczą działalność lub płatnik składek, o którym mowa w ust. 2, oraz należnych od tych składek odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego. Natomiast w ust. 13 art. 1 ustawy uregulowane zostało, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzję o: 1/ umorzeniu należności, o których mowa w ust. 1 i 6 - po spełnieniu warunku, o którym mowa w ust. 10, z uwzględnieniem ust. 7, 11 i 12, lub 2/ odmowie umorzenia należności, o których mowa w ust. 1 i 6 - w przypadku niespełnienia warunku, o którym mowa w ust. 10, z uwzględnieniem ust. 7, 11 i 12.

Jak z powyższego wynika, możliwość wypełnienia warunków, o których mowa w art. 1 ust. 10 ustawy, uwzględniono w trybie postępowania w sprawie umorzenia należności przez ustalenie dwóch następujących po sobie etapów, z których pierwszy wiąże się wydaniem przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzji w sprawie określenia warunków umorzenia należności (art. 1 ust. 8 ustawy), a końcowym, w zależności od ich spełnienia, decyzją o umorzeniu lub o odmowie umorzenia należności (art. 1 ust. 13 ustawy).

W przedmiocie treści tzw. decyzji warunkowej ugruntowane w orzecznictwie są zapatrywania, iż prawidłowa decyzja określająca warunki umorzenia musi się składać z dwóch koniecznych elementów, tj. z ustalenia kwoty należności, o których mowa w art. 1 ust. 1 i 6 tej ustawy, czyli tych, które będą podlegać umorzeniu oraz z określenia warunków umorzenia, czyli wskazania kwot należności nieumarzalnych, wymagających spłacenia. W konsekwencji, decyzja wydana na podstawie art. 1 ust. 8 ustawy abolicyjnej bez określenia kwot należności niepodlegających umorzeniu, o których mowa w art. 1 ust. 10 ustawy, dotknięta jest brakiem, który czyni ją nieprawidłową (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 17 października 2017 r., II UZ 63/17, Legalis 1692173, z dnia 11 października 2016 r., I UZ 18/16, Legalis 1564915, wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 28 listopada 2017 r., III AUa 252/17, LEX nr 2404612). Spełnienie tego wymogu, jako wynikającego z prawa materialnego, sąd bierze pod rozważę z urzędu.

Decyzją warunkową z dnia 16 marca 2016 r. ZUS wymienił należności B. M. podlegające umorzeniu oraz wskazał warunki umorzenia, jednak bez konkretnych kwot wymagających spłacenia w terminie 12 miesięcy. Należności niepodlegające umorzeniu istnieją, co wynika z uzasadnienia zaskarżonej decyzji. Sąd Apelacyjny w Łodzi konsekwentnie w swym orzecznictwie prezentuje stanowisko, iż decyzja wydana na podstawie art. 1 ust. 8 ustawy abolicyjnej, która nie określa kwot należności niepodlegających umorzeniu, o których mowa w art. 1 ust. 10 tej ustawy, nie spełnia warunków wskazanych w art. 1 ust. 8 ustawy abolicyjnej. W decyzji wydanej na podstawie tego przepisu Zakład Ubezpieczeń Społecznych obowiązany jest podać kwoty podlegających umorzeniu należności i jasno określić wszystkie warunki, jakie musi spełnić ubezpieczony, aby w przyszłości uzyskać decyzję o umorzeniu niezapłaconych należności. Są to obowiązkowe elementy decyzji. Dla spełnienia wymagania określenia warunków umorzenia musi zostać wskazana kwota niepodlegających umorzeniu składek za okres od 1 stycznia 1999 r., do których opłacenia jest obowiązany wnioskodawca, wraz z wszelkimi kosztami dodatkowymi wymienionymi w ustawie. Skoro bowiem jednym z warunków umorzenia zaległości jest zapłata należności niepodlegających umorzeniu, to w decyzji, o której mowa w art. 1 ust. 8 ustawy abolicyjnej, kwota ta musi zostać podana. Taki brak nie może być uzupełniony w postępowaniu sądowym, które jest postępowaniem odwoławczo-kontrolnym, a sąd, kontrolując wydaną decyzję, związany jest jej treścią i nie może zastępować organu. To organ rentowy musi najpierw wypowiedzieć się merytorycznie w decyzji co do spornej kwestii w taki sposób, aby umożliwić skontrolowanie wyrażonego stanowiska. Osoba występująca z wnioskiem o umorzenie należności powinna nie tylko wiedzieć, jakie kwoty należności podlegają umorzeniu, ale także jakie przypadają do zapłaty oraz mieć możliwość ich zakwestionowania (zob. wyroki Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 8 października 2015 r., III AUa 147/15, LEX nr 1916656, z dnia 26 lutego 2016 r., III AUa 823/15, LEX nr 2025602).

Zdaniem Sądu odwoławczego, zaskarżona decyzja warunkowa z dnia 16 marca 2016 r. dotknięta jest wadliwością, powodującą nierozpoznanie istoty sprawy w postępowaniu sądowym, co uzasadnia zastosowanie art. 477^{14a} w związku z art. 386 § 4 k.p.c. Tego typu wadliwość decyzji ma charakter nieusuwalny. Konwalidacja braku nastąpić może jedynie w przypadku ponownego rozpoznania sprawy przez organ rentowy. Pogląd ten znajduje odzwierciedlenie w orzecznictwie Sądu Najwyższego (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2018 r., II UZ 115/17, LEX

nr 2456370, z dnia 17 października 2017 r., II UZ 63/17, Legalis 1692173, z dnia 11 października 2016 r., I UZ 18/16, LEX nr 2188221).

Dodać trzeba, że usunięcie powyższej wadliwości przed Sądem Apelacyjnym nie jest możliwe, bowiem prowadziłyby do rozpoznania sporu po raz pierwszy przed Sądem drugiej instancji. Takiego zaś ukształtowania decyzji nie da się pogodzić z istotą administracyjno - sądowego rozpoznania sporów z zakresu ubezpieczeń społecznych i dwuinstancyjności postępowania sądowego. Sąd, badając wydaną decyzję, związany jest jej treścią (przedmiotem, zakresem) i nie może zastępować organu rentowego. W sytuacji pominięcia w decyzji koniecznego określenia kwot składek, które nie podlegają abolicji i muszą zostać zapłacone, ubezpieczona nie będzie w stanie wywiązać się z obowiązku ich zapłaty (art. 1 ust. 10 ustawy), ale także pozbawiona została możliwości oceny prawidłowości decyzji w zakresie, który wynika z ustawy. Stawiane decyzji warunkowej przez ustawę wymagania są wykonalne. Nie ma przeszkód, aby wskazać konkretną wysokość zadłużenia składkowego niepodlegającego umorzeniu, jeżeli wiadomo, że ono istnieje.

Ponownie rozpatrując sprawę organ rentowy winien wydać prawidłową decyzję warunkową, zgodnie z przepisami ustawy abolicyjnej i k.p.a. Z uwagi zaś na kwestionowanie czasokresu prowadzenia działalności gospodarczej powinien też przeprowadzić czynności zmierzające do dokładnego rozliczenia zadłużenia wnioskodawczyni w sposób umożliwiający weryfikację tego, czy i jaka zaległość pozostaje do uregulowania, jak i do umorzenia.

Apelacja wnioskodawczyni, zastąpionej profesjonalnie, okazała się skuteczna, toteż o kosztach postępowania apelacyjnego Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., zasądzając na rzecz B. M. koszty zastępstwa procesowego oraz zwrot opłaty apelacyjnej. Koszty zastępstwa procesowego za drugą instancję Sąd ustalił w oparciu o stawki przewidziane w § 2 pkt 5 w związku z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U z 2015 r. poz. 1800 ze zm.), tj. stosownie do wartości przedmiotu zaskarżenia, gdyż sprawa nie dotyczy świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia emerytalnego, a to wyklucza przyjęcie stawki ryczałtowej przewidzianej w § 9 ust. 2 tego rozporządzenia.